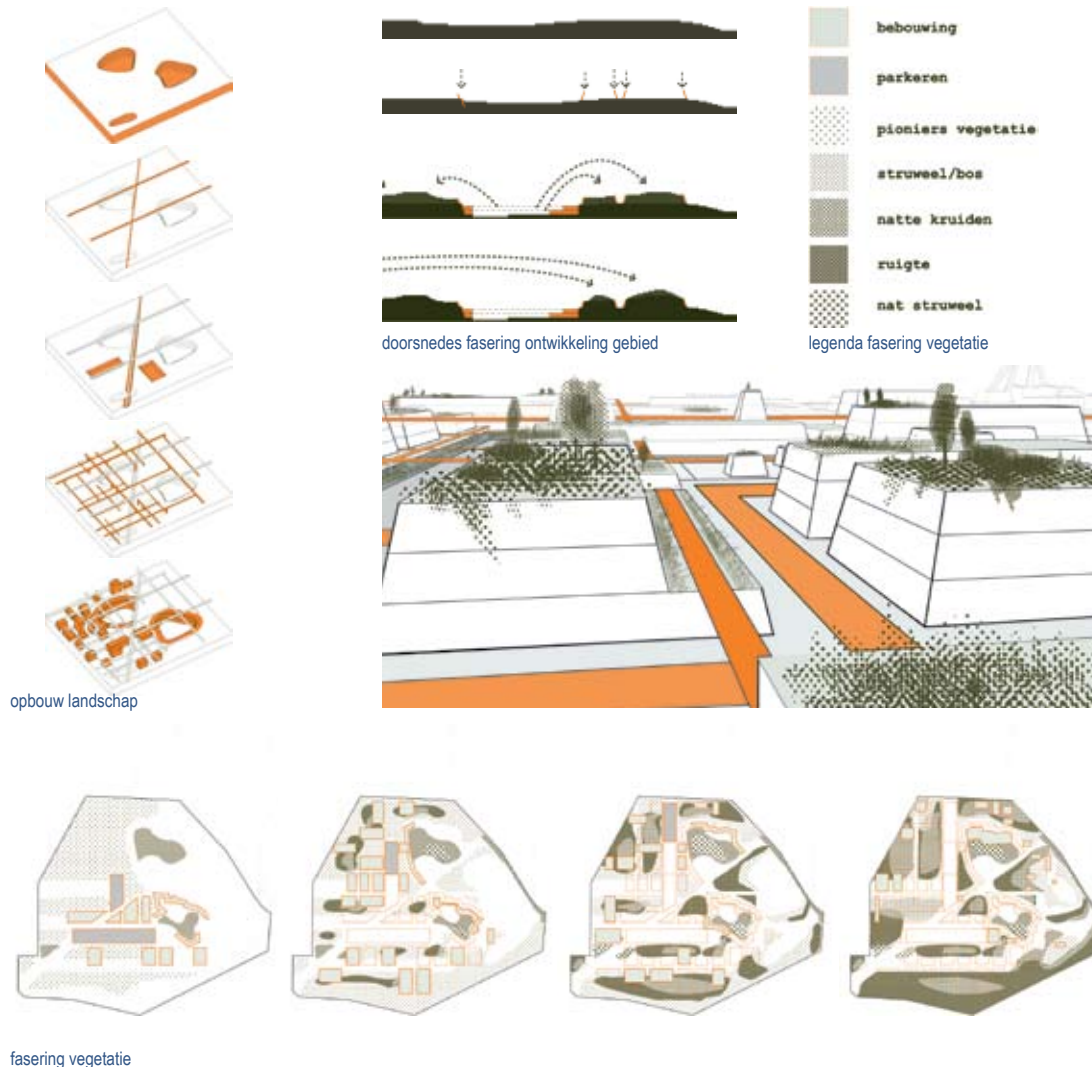

Een gelaagde
ontwikkeling van een oud
mijnengebied
te Genk

Een gelaagde ontwikkeling van een oud mijnengebied te Genk

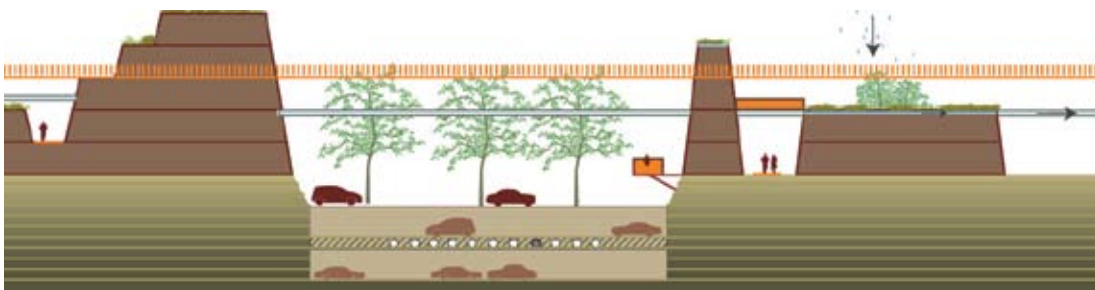
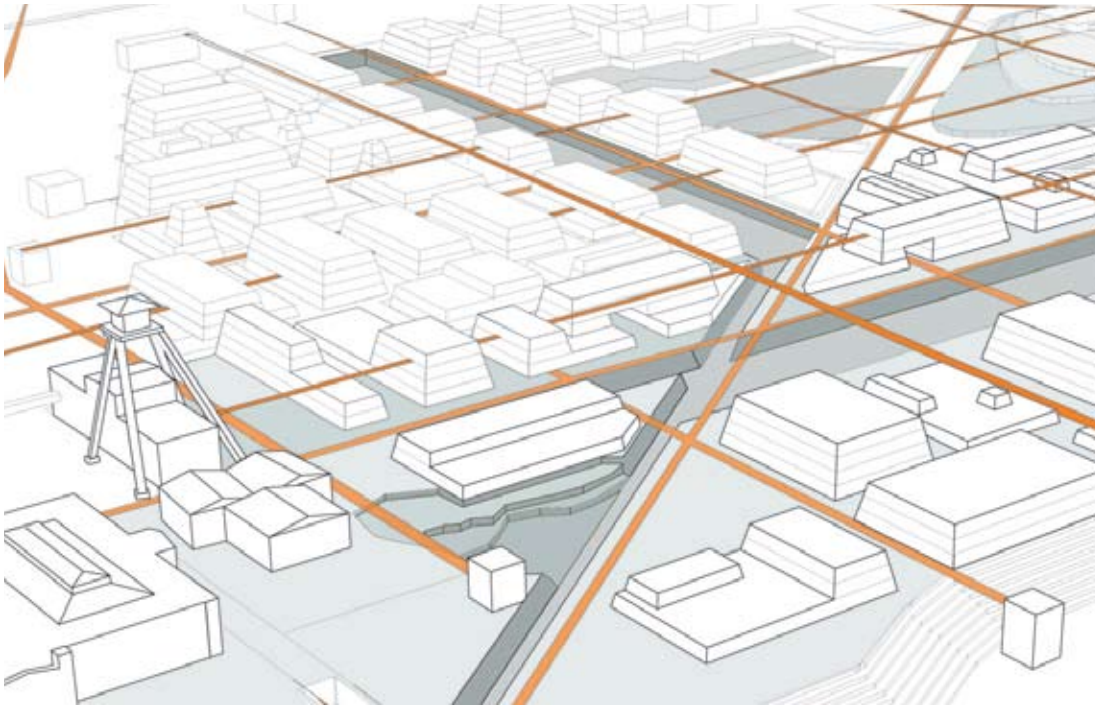
Binnen de kennisdriehoek Eindhoven, Leuven en Aken-Maastricht ligt het voormalige mijnbouwgebied Waterschei te Genk. Vanwege de centrale ligging, de goede bereikbaarheid en het karakter van de locatie is besloten het gebied te ontwikkelen als meervoudig bedrijventerrein. Eén van de bedrijventerreinen wordt naar wens van de gemeente Genk en de Katholieke Universiteit Leuven ontwikkeld tot een Wetenschapspark. Het Wetenschapspark richt zich tot hoogtechnologische bedrijven die actief zijn in de ontwikkeling van nieuwe producten en processen. Buro Lubbers stelde in samenwerking met Diederendirrix Architecten een ontwikkelingsvisie op voor het park.

(On)zichtbaar verleden

Waterschei heeft een rijk mijnbouwverleden dat zijn sporen rijkelijk heeft achtergelaten in het landschap. Zo zijn de verschillende ontwikkelingsstadia van de mijnbouw als lagen opgeslagen in het terrein, soms heel tastbaar, soms niet meer als een verhaal. In de loop der tijd is een artificieel landschap ontstaan dat bestaat uit relictten uit het mijnbouwverleden zoals de monumentale gebouwen. Daarnaast verraden de steilranden, de kuilen en een typerende vegetatie de ligging van mijnsteendepots, voormalige spoorwegtracés en verdwenen gebouwen. Ondergronds is een enorm gangenstelsel achtergelaten. De gelaagdheid van deze bijna onzichtbare historische structuren in het landschap vormde het uitgangspunt voor een integraal raamwerk. Binnen dit raamwerk kan gaandeweg en op flexibele wijze een innovatief, duurzaam en flexibel wetenschapspark worden ontwikkeld.

Driedimensionale structuur

Het raamwerk is als een onafhankelijke, modernistische lagenstructuur op, onder en over het landschap gespannen. Binnen dit ruimtelijk vakwerk ontstaat

een spel van lijnen en functies die over, onder en door elkaar heen vloeien en het maaiveld zoveel mogelijk vrijwaart van infrastructuur. Door de infrastructuur op verschillende niveaus te situeren, ontstaat letterlijk een gelaagd landschap - een publiek toegankelijk landschap dat uitnodigt tot verkenning en onderzoek. De maaswijdte van dit driedimensionale landschap correspondeert met de historische bebouwingstructuren en voormalige spoorwegtracés. De variatie aan maaswijdten die zo ontstaat, vormt het kader voor de bebouwing en de korrelgrootte. Zo worden bijna poëtische lagen uit het verleden vertaald naar een stedenbouwkundig kader. Het eindbeeld daarvan staat niet van te voren vast. Met andere woorden, de ontwikkeling van het wetenschapspark vindt gefaseerd plaats.

De eerste ontwikkelingen zijn gepland aan de centraal liggende ontsluitingsas op het laagste niveau. Ten behoeve van deze hoofdstructuur wordt eenmalig grootschalig grondverzet verricht. In een volgende fase wordt het driedimensionale raamwerk uitgetzet ten behoeve van logistiek, langzaam verkeer, kabels en leidingen, hemelwaterafvoer, riolering en energievoorziening. Energie wordt gegenereerd uit mijngas. Hemelwater wordt via de daken en aan te leggen bassins vertraagd afgevoerd. Het driedimensionale raster biedt de voorwaarden voor een hoogstedelijk gebied waar gebouwen door de tijd heen kunnen worden gerealiseerd. Buiten de 3d-structuur worden bouwmilieus voorzien bij een tweetal uitgediepte kuilen waarvan de randen terrasvormig bebouwd worden en bij de mijnsteenheuvels die worden omringd door kleinschalige volumes. De stoere en monumentale vormtaal van de bebouwing op Waterschei zal refereren aan de trapeziumvormige steilranden van de oude mijnen. Kortom, de gelaagde structuur biedt ruimte aan een wetenschapspark dat zich met respect voor het landschappelijke en culturele erfgoed door de tijd heen kan ontwikkelen.